

AD 19/26

LIMITE

CONF-MD 2

DOCUMENT DE ADERARE

Subiect: POZIȚIA COMUNĂ A UNIUNII EUROPENE
– Grupul tematic 1: Elemente fundamentale

NEGOCIERI DE ADERARE

Republica Moldova

POZIȚIA COMUNĂ A UE

(în urma poziției de negociere a Republicii Moldova AD 17/26 CONF-MD 1)

Grupul tematic de negociere: 1

Elemente fundamentale

Inclusiv funcționarea instituțiilor democratice, reforma administrației publice, capitolul 23 – Sistemul judiciar și drepturile fundamentale, capitolul 24 – Justiție, libertate și securitate, criteriile economice, capitolul 5 – Achiziții publice, capitolul 18 – Statistică, capitolul 32 – Control financiar

---

Prezenta poziție a Uniunii Europene se bazează pe poziția sa generală privind Conferința de aderare cu Republica Moldova (AD 11/24 CONF-MD 2) și face obiectul principiilor de negociere adoptate în cadrul acesteia, în special:

- orice opinie exprimată fie de Republica Moldova, fie de UE cu privire la un capitol specific al negocierilor nu anticipează în niciun fel poziția care ar putea fi adoptată cu privire la alte capitole;
- acordurile la care se ajunge în cadrul negocierilor cu privire la anumite capitole, chiar și parțiale, nu pot fi considerate finale înainte de obținerea unui acord de ansamblu pentru toate capitolele;
- precum și al cerințelor prevăzute la punctele 5, 11, 12, 32, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 49 și 51 din cadrul de negociere.

UE încurajează Republica Moldova să continue procesul de aliniere la acquis-ul UE, punerea efectivă în aplicare și asigurarea respectării efective a acestuia și să elaboreze, în general, încă înainte de aderare, politici și instrumente cât mai apropiate de cele ale UE.

UE ia act de faptul că, prin poziția sa (AD 17/26 CONF-MD 1), Republica Moldova acceptă acquis-ul din cadrul grupului tematic 1, în vigoare la 3 iunie 2026, și că aceasta va fi pregătită să îl pună în aplicare până la data aderării la Uniunea Europeană.

1. Funcționarea instituțiilor democratice

UE constată că Republica Moldova a stabilit în ordinea sa constituțională bazele unui **stat democratic** și continuă consolidarea instituțiilor sale democratice. Potrivit UE, cadrul juridic și instituțional este propice pentru organizarea de alegeri democratice. UE invită Republica Moldova să dea curs recomandărilor restante ale OSCE/ODIHR și să continue alinierea la legislația UE și la standardele internaționale și europene. Printre domeniile-cheie care necesită îmbunătățiri se numără legislația privind publicitatea politică și mass-media în timpul campaniilor electorale, în special cadrul juridic și mecanismele de supraveghere pentru mass-media online, precum și protecția jurnaliștilor împotriva intimidării și atacurilor. UE ia act de faptul că îmbunătățirile recente în ceea ce privește finanțarea campaniilor și partidelor politice au sporit nivelul general de transparență. Sunt necesare eforturi suplimentare, inclusiv consolidarea capacității și a resurselor Comisiei Electorale Centrale. UE ia act de planurile Republicii Moldova de a consolida reziliența alegerilor sale împotriva ingerințelor străine, cu un accent pe combaterea spălării banilor și pe reglementarea finanțării campaniilor.

UE constată că rolul **parlamentului** Republicii Moldova a fost consolidat. UE subliniază că sunt necesare eforturi suplimentare pentru a crește gradul de transparență, responsabilitate, integritate și eficacitate în ansamblu. Acestea presupun îmbunătățirea rezultatelor în materie de supraveghere parlamentară a instituțiilor independente și asigurarea publicării la timp și exhaustive a activităților și deciziilor parlamentare, precum și a proiectelor de lege și a documentelor însoțitoare. Adoptarea Codului cu privire la organizarea și funcționarea Parlamentului, precum și a reglementărilor privind etica va îmbunătăți și mai mult funcționarea eficace a parlamentului și integritatea membrilor săi.

UE subliniază că, în general, cadrul juridic, de reglementare și instituțional pentru **organizațiile societății civile** este instituit. UE ia act de planurile Republicii Moldova de a asigura protecția efectivă a organizațiilor societății civile și a apărătorilor drepturilor omului, inclusiv prin alinierea la acquis-ul UE privind acțiunile strategice în justiție împotriva mobilizării publice (SLAPP). UE subliniază importanța eforturilor continue în direcția unei și mai mari îmbunătățiri a calității și transparenței proceselor de consultare publică, pentru a le face mai sistematice și mai semnificative.

2. Reforma administrației publice

UE constată că Republica Moldova este parțial aliniată la standardele UE în ceea ce privește **cadrul strategic** pentru reforma administrației publice. UE invită Republica Moldova să consolideze cadrul existent în ceea ce privește mecanismele de monitorizare, raportare și revizuire, precum și sustenabilitatea financiară. De asemenea, UE invită Republica Moldova să își actualizeze strategia în lumina celei mai recente evaluări a reformei administrației publice de către OCDE/SIGMA și a adoptării Planului de creștere al Republicii Moldova, cu mult înainte de revizuirea intermediară prevăzută în prezent.

UE constată că Republica Moldova este parțial aliniată la standardele UE în ceea ce privește **elaborarea și coordonarea politicilor**. UE ia act, de asemenea, de faptul că principalele provocări se referă la integrarea procesului de elaborare a politicilor legate de aderarea la UE în planificarea generală a administrației publice, la repartizarea clară a sarcinilor aferente între nivelul central al guvernului și ministere și la consolidarea capacității ministerelor de a supraveghea în mod sistemic punerea în aplicare a politicilor și de a organiza consultări periodice și de a urma o abordare bazată pe dovezi în procedurile decizionale. Pentru a atenua riscurile asociate cu accelerarea pe scară largă a transunerii legislației UE, UE invită Republica Moldova să depună eforturi pentru a monitoriza în mod sistematic punerea în aplicare a legislației recent adoptate și pentru a se asigura că nu sunt subminate calitatea procesului legislativ și încrederea părților interesate.

UE constată că Republica Moldova este parțial aliniată la standardele UE în domeniul **gestionării resurselor umane în administrația publică**. UE subliniază că trebuie consolidată arhitectura generală pentru o recrutare și o avansare în carieră transparente, competitive și pe bază de merite. UE subliniază, de asemenea, că reforma esențială în materie de reglementare trebuie să se axeze pe o clasificare riguroasă a posturilor din administrația publică și pe reducerea fragmentării cadrului juridic aplicabil agențiilor și organismelor publice. Responsabilitățile funcționarilor publici de cel mai înalt rang în procesele de gestionare a resurselor umane trebuie să fie clar definite și consolidate, garantându-se că recrutările, promovările, transferurile și concedierile se efectuează într-un mod transparent, obiectiv și bazat pe merite și că există o structură stabilă, consolidată și transparentă a grilelor de salarizare pentru a sprijini aceste procese.

UE constată că Republica Moldova are un nivel scăzut de aliniere la standardele UE în domeniul **organizării și responsabilității**. UE invită Republica Moldova să consolideze punerea în aplicare pentru a asigura responsabilitatea instituțiilor publice față de instituțiile independente de supraveghere, precum și față de reclamanții individuali. UE constată că, în prezent, Republica Moldova nu este aliniată la legislația UE care abordează interoperabilitatea sistemelor de guvernare și furnizarea transfrontalieră de servicii digitale și că aceasta este parțial aliniată la standardele UE în domeniul **furnizării de servicii**. UE subliniază că eficacitatea generală a e-guvernării necesită îmbunătățiri, în special din cauza ponderii scăzute a utilizatorilor activi în cadrul populației. UE subliniază, de asemenea, că este important să se valorifice în continuare progresele satisfăcătoare inițiale în ceea ce privește furnizarea de servicii publice orientate către utilizatori prin intermediul sistemului de „ghișee unice” din Republica Moldova, în special printr-un management solid al calității pentru a asigura o înaltă calitate a furnizării de servicii în întreaga țară. UE constată că cadrul european de interoperabilitate este parțial aliniat la standardele UE privind sistemul de gestionare a finanțelor publice, fiind instituit un cadru juridic și instituțional consacrat.

UE constată că Republica Moldova este parțial aliniată la standardele UE în materie de **gestionare a finanțelor publice** și că Republica Moldova dispune de un cadru juridic și instituțional consacrat pentru gestionarea finanțelor publice. UE invită Republica Moldova să asigure punerea în aplicare a legislației sale și să își consolideze capacitățile pentru a asigura o utilizare transparentă și eficace a fondurilor publice. UE subliniază că este important ca Republica Moldova să își consolideze cadrul bugetar pe termen mediu cu previziuni financiare credibile și să sporească capacitățile instituționale pentru o monitorizare eficace a riscurilor bugetare. UE invită Republica Moldova să își îmbunătățească gestionarea investițiilor publice în concordanță cu abordarea bazată pe cadrul unic al rezervei de proiecte. UE invită Republica Moldova să consolideze capacitatea de resurse umane a administrației sale de gestionare a finanțelor publice pentru a asigura eficiența plăților din finanțarea UE și pentru a spori veniturile fiscale ale Republicii Moldova. UE încurajează Republica Moldova să consolideze transparența și supravegherea procesului bugetar, în special prin asigurarea disponibilității publice periodice și la timp a datelor fiscale pentru toate subsectoarele administrației publice, în concordanță cu cerințele SEC 2010. UE încurajează Republica Moldova să creeze o instituție bugetară independentă pentru a asigura și monitoriza conformitatea politicilor bugetare în această țară.

3. Capitolul 23 - Sistemul judiciar și drepturile fundamentale

UE subliniază că cadrul legislativ și instituțional al Republicii Moldova este parțial aliniat la acquis-ul UE și la standardele europene relevante în ceea ce privește **funcționarea sistemului judiciar**. UE salută actualele procese ambițioase de verificare a integrității pentru funcțiile de judecători și procurori de rang înalt, menite să consolideze **independența**, imparțialitatea, responsabilitatea, eficiența și profesionalismul sistemului de justiție. Republica Moldova ar trebui să continue să înregistreze progrese semnificative în această privință, continuând să beneficieze de finanțare din partea UE.

UE constată că Republica Moldova dispune de un cadru juridic și instituțional care asigură o reglementare solidă a **responsabilității**, fiind totodată necesare îmbunătățiri suplimentare pentru a armoniza dispozițiile disciplinare în întregul sistem judiciar și pentru a asigura punerea lor în aplicare. UE subliniază că Republica Moldova ar trebui să continue să înregistreze progrese și să demonstreze un bilanț solid de responsabilitate și integritate consecventă în sistemul judiciar la toate nivelurile. UE invită Republica Moldova să consolideze în continuare capacitatea, calitatea, transparența și eficiența organismelor de autoadministrare judecătorească, Consiliul Superior al Magistraturii (CSM) și Consiliul Superior al Procurorilor (CSP), și a colegiilor și direcțiilor specializate ale acestora. Trebuie asigurat un proces coerent, transparent, independent, competitiv și bazat pe merite pentru numirea membrilor, a căror integritate a fost verificată, ai principalelor organe judiciare și de urmărire penală. UE subliniază necesitatea ca Republica Moldova să consolideze autonomia procedurală a procurorilor, inclusiv prin asigurarea unui mecanism eficient de recurs împotriva instrucțiunilor ierarhice și a reatribuirilor, și să consolideze sistemul de repartizare aleatorie a judecătorilor și procurorilor în diferite cauze, în concordanță cu standardele europene. UE ia act cu satisfacție de recenta actualizare de către Republica Moldova a cadrului juridic al procedurilor constituționale și invită Republica Moldova să asigure punerea sa în aplicare în concordanță cu standardele europene.

Modificările cadrului juridic și instituțional au consolidat **calitatea** sistemului judiciar și subliniază faptul că accesibilitatea, calitatea și înfăptuirea eficientă a justiției trebuie să fie asigurate în mod consecvent. UE invită Republica Moldova să umple posturile vacante și să elaboreze strategii de resurse umane pentru sistemul judiciar care să includă o reformă salarială cuprinzătoare. Se preconizează punerea în aplicare a hărților judiciare și de urmărire penală, progrese în ceea ce privește digitalizarea, precum și îmbunătățirea funcționării Institutului Național de Justiție, în concordanță cu recomandările TAIEX *inter pares*. În ceea ce privește **eficiența**, Republica Moldova ar trebui să reducă durata procedurilor judiciare, să îmbunătățească ratele de variație a stocului de cauze pendinte, să reducă numărul de restanțe judiciare și să promoveze utilizarea unor mecanisme alternative de soluționare a litigiilor.

UE constată că cadrul legislativ și instituțional al Republicii Moldova în materie de **combateră a corupției** este parțial aliniat la acquis-ul UE. Republica Moldova ar trebui să asigure capacități instituționale suficiente ale instituțiilor specializate în combaterea corupției și ale altor instituții relevante responsabile cu combaterea corupției, precum și să le consolideze independența și cooperarea interinstituțională. UE ia act de planurile Republicii Moldova de a consolida și mai mult sistemele judiciare și de urmărire penală anticorupție, în concordanță cu standardele UE, inclusiv prin înființarea unor comitete specializate în combaterea corupției. UE subliniază că Republica Moldova trebuie să facă progrese suplimentare în direcția acumulării unui bilanț solid de anchete, urmăriri penale și condamnări definitive împotriva corupției, în special în cazurile de corupție la nivel înalt. În plus, Republica Moldova ar trebui să demonstreze o practică credibilă și consecventă de lansare a unor anchete financiare paralele, inclusiv punere sub sechestru și confiscare definitivă a activelor. În ceea ce privește punerea în aplicare, Republica Moldova trebuie să facă progrese suplimentare către combaterea impunității și dezoligarhizare. UE invită Republica Moldova să continue consolidarea coordonării și a eficienței cadrului de prevenire a corupției, inclusiv prin aplicarea sistematică și eficace a recomandărilor formulate de Grupul de state împotriva corupției (GRECO) al Consiliului Europei, de OSCE/ODIHR și de OCDE, asigurând alinierea suplimentară la acquis-ul UE în domeniul protecției avertizorilor de integritate și consolidând sistemul de declarare a averilor. De asemenea, UE invită Republica Moldova să pună în aplicare fără întrerupere cadrul de politică anticorupție, care să includă integrarea combaterii corupției, evaluări specifice și măsuri concrete specifice contextului menite să combată corupția în sectoarele cele mai vulnerabile, cum ar fi achizițiile publice, întreprinderile de stat, vămile și fiscalitatea, justiția și asigurarea respectării legii, infrastructurile.

UE constată că, în Republica Moldova, cadrul juridic și instituțional este parțial aliniat la acquis-ul UE și la standardele europene privind **drepturile fundamentale** și subliniază că trebuie consolidată punerea în aplicare pentru a garanta exercitarea drepturilor fundamentale în practică de către toată lumea, inclusiv creșterea gradului de executare a hotărârilor judecătorești emise de Curtea Europeană a Drepturilor Omului și consolidarea capacităților instituțiilor independente din domeniul drepturilor fundamentale, inclusiv pentru a asigura punerea în aplicare a planului de acțiune pentru drepturile omului.

UE constată că, în ceea ce privește prevenirea torturii și a tratamentelor inumane sau degradante, precum și **sistemul penitenciar**, cadrul juridic și instituțional este în general instituit, dar anumite aspecte nu respectă standardele europene în acest domeniu. UE ia act de angajamentul Republicii Moldova de a continua îmbunătățirea condițiilor de detenție. UE subliniază că sunt necesare eforturi pentru a executa hotărârile Curții Europene a Drepturilor Omului în acest domeniu și pentru a da curs recomandărilor Comitetului European pentru Prevenirea Torturii prin abordarea supraaglomerării, a serviciilor medicale inadecvate, a condițiilor de viață precare, a violenței între prizonieri și a sistemului ierarhic informal din rândul deținuților.

UE constată că, în ceea ce privește **protecția datelor cu caracter personal**, cadrul juridic al Republicii Moldova este în mare măsură aliniat la Regulamentul general privind protecția datelor. Trebuie depuse în continuare eforturi pentru alinierea deplină a cadrului juridic la Directiva privind protecția datelor în materie de asigurare a respectării legii și pentru consolidarea capacităților Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal.

UE constată că, în ceea ce privește **libertatea de exprimare**, cadrul juridic și instituțional al Republicii Moldova este asigurat, însă cadrul juridic și instituțional privind mass-media necesită o aliniere suplimentară la acquis-ul UE și la standardele europene. UE ia act de planurile Republicii Moldova de a-și alinia legislația la Directiva și Recomandarea UE privind combaterea recurgerii la acțiuni strategice în justiție împotriva mobilizării publice (SLAPP) și de a continua eforturile de aliniere la Directiva serviciilor mass-media audiovizuale din 2018, precum și de alinierea la Regulamentul european privind libertatea mass-mediei și la Regulamentul privind serviciile digitale. UE subliniază că transparența mecanismului de suspendare a licențelor mass-media instituit în temeiul modificărilor aduse Legii privind investițiile strategice ar trebui îmbunătățită și aliniată la standardele UE și internaționale. UE subliniază, de asemenea, că Republica Moldova ar trebui să își continue eforturile menite să consolideze capacitatea Consiliului Audiovizualului și independența și sustenabilitatea economică și financiară a serviciului public de radiodifuziune și televiziune, precum și să sporească transparența în ceea ce privește proprietatea asupra mass-mediei și eficacitatea operațională a Centrului pentru Comunicare strategică și Combatere a Dezinformării. UE subliniază că Republica Moldova ar trebui să asigure protecția jurnaliștilor împotriva tuturor formelor de intimidare și să asigure eficacitatea și eficiența în ceea ce privește aplicarea legii și urmărirea judiciară a cazurilor de violență împotriva jurnaliștilor, precum și a celor de intimidare și hărțuire a acestora. UE invită Republica Moldova să continue consolidarea drepturilor la libertatea de asociere și de întrunire, în concordanță cu standardele UE și europene.

În ceea ce privește **egalitatea de gen și nediscriminarea**, domeniul în care Republica Moldova a realizat alinierea parțială la acquis-ul UE, UE ia act de planurile Republicii Moldova de a asigura alinierea la directivele UE privind standardele minime pentru organismele de promovare a egalității. UE subliniază importanța asigurării alinierii depline la acquis-ul UE în ceea ce privește egalitatea de gen și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice. UE recomandă, de asemenea, îmbunătățirea coordonării interinstituționale privind egalitatea de gen, inclusiv în ceea ce privește integrarea perspectivei de gen. UE ia act de planurile Republicii Moldova de a extinde și de a îmbunătăți serviciile specializate de sprijin pentru victimele violenței, subliniind totodată că este important să se asigure cu consecvență disponibilitatea și sustenabilitatea acestora. UE subliniază necesitatea de a alinia legislația națională la legislația UE în domeniul egalității și nediscriminării. UE subliniază, de asemenea, necesitatea de a îmbunătăți punerea în aplicare a legislației împotriva discriminării și capacitatea de asigurare a respectării legii a Consiliului pentru egalitate. Republica Moldova este încurajată să asigure colectarea de date privind discriminarea, defalcate în funcție de prejudecată și de tipul de infracțiune, inclusiv în ceea ce privește orientarea sexuală și identitatea de gen. UE ia act de planurile Republicii Moldova de a pune în aplicare un sistem standardizat de colectare și analiză a datelor privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor, în concordanță cu metodologia UE. UE invită Republica Moldova să abordeze lacunele în ceea ce privește alinierea la Decizia-cadru privind combaterea anumitor forme și expresii ale rasismului și xenofobiei prin intermediul dreptului penal.

În domeniul **drepturilor persoanelor cu dizabilități**, UE ia act de planurile Republicii Moldova de a se alinia la acquis-ul UE, inclusiv în ceea ce privește accesibilitatea. UE subliniază că sunt necesare eforturi pentru a pune în aplicare standardele europene și internaționale în acest domeniu, inclusiv Convenția Națiunilor Unite privind drepturile persoanelor cu dizabilități, în special pentru a aborda discriminarea, a promova drepturile persoanelor cu dizabilități, disponibilitatea serviciilor publice și comunitare, a intensifica dezinstituționalizarea, a promova accesul la educație și la locuri de muncă și tranziția către un sistem de evaluare a dizabilităților bazat pe drepturile omului.

UE invită Republica Moldova să susțină și să consolideze apărarea **drepturilor copilului** prin alinierea suplimentară la acquis-ul UE și la standardele europene relevante privind justiția în interesul copilului și prin asigurarea unui sistem integrat de protecție a copilului. UE atrage atenția că este important ca Republica Moldova să realizeze progrese decisive în ceea ce privește dezinstituționalizarea copiilor aflați în afara autorității părintești și a copiilor cu dizabilități, alături de îmbunătățirea serviciilor comunitare și familiale pentru copiii aflați în situații vulnerabile, și să asigure disponibilitatea unor date de calitate, fiabile, defalcate și actualizate privind copiii aflați în contact cu justiția și copiii instituționalizați. UE ia act de planurile Republicii Moldova de a crește numărul specialiștilor locali în domeniul protecției copilului din întreaga țară și de a oferi formare specializată personalului care intră în contact cu copiii.

UE remarcă faptul că sunt necesare eforturi suplimentare pentru alinierea la acquis-ul UE privind drepturile procedurale ale persoanelor suspectate și acuzate în cadrul procedurilor penale și drepturile victimelor criminalității, inclusiv drepturile copiilor. În special, Republica Moldova ar trebui să consolideze conceptul de protecție împotriva victimizării secundare și repetate dincolo de victimele anumitor tipuri de infracțiuni. UE ia act de planurile Republicii Moldova de a stabili standarde minime privind drepturile, sprijinul, protecția victimelor criminalității și despăgubirea acestora.

UE ia act de faptul că, în Republica Moldova, cadrul legislativ garantează **drepturile persoanelor care aparțin minorităților** și subliniază că este necesar să se acorde o atenție neîntreruptă drepturilor persoanelor care aparțin minorităților. UE ia act de planurile Republicii Moldova de a-și continua eforturile de îmbunătățire a disponibilității și calității predării limbii române și în limba română în învățământul public și de promovare a limbilor minorităților naționale.

UE subliniază că este necesară asigurarea de către Republica Moldova a alinierii depline a cadrului său legislativ la acquis-ul UE pentru a asigura exercitarea deplină a **drepturilor care decurg din cetățenia UE** la momentul aderării.

4. Capitolul 24 - Justiție, libertate și securitate

UE subliniază că, în Republica Moldova, cadrul legislativ privind **combaterea criminalității grave și organizate și cooperarea în materie de aplicare a legii** este parțial aliniat la acquis-ul UE și ia act de măsurile luate de Republica Moldova pentru a se alinia și mai mult la acquis-ul UE în acest domeniu. UE ia act de faptul că, în Republica Moldova, cadrul strategic se aliniază la prioritățile strategice ale UE și că Republica Moldova efectuează periodic analize ale amenințărilor și evaluări ale riscurilor pentru a sprijini elaborarea de politici bazate pe date concrete. UE invită Republica Moldova să consolideze eforturile de coordonare și monitorizare în ceea ce privește punerea în aplicare a acestor cadre strategice. UE încurajează consolidarea cooperării dintre autoritățile de aplicare a legii și judiciare ale Republicii Moldova și statele membre ale UE, CEPOL, Europol și Eurojust, precum și continuarea implicării sale tot mai mari în EMPACT. UE subliniază totodată că sunt necesare eforturi suplimentare pentru a consolida demonstrarea unui bilanț solid în materie de anchete, urmăriri penale și condamnări definitive în toate domeniile criminalității grave și organizate, inclusiv spălarea banilor, și a sechestrării și confiscării de active în acest context. UE constată că răspunsul autorităților de aplicare a legii la criminalitatea organizată, în special investigarea rețelelor infracționale cu grad ridicat de risc, trebuie să fie mai proactiv și mai sistematic. UE subliniază că Republica Moldova ar trebui să își consolideze capacitățile operaționale și analitice, inclusiv în ceea ce privește expertiza criminalistică și activitățile polițienești bazate pe informații, în special prin dezvoltarea unei colectări, analize și diseminări eficiente a informațiilor la cele mai înalte standarde. UE subliniază, de asemenea, că Republica Moldova ar trebui să demonstreze o practică credibilă și sistematică de inițiere de anchete financiare în ceea ce privește criminalitatea organizată și spălarea de bani, care să conducă la o creștere a sechestrărilor și confiscărilor de active și ia act de angajamentul Republicii Moldova în această privință. UE invită Republica Moldova ca, pe lângă utilizarea mai extinsă a anchetelor financiare, să își dezvolte și capacitatea de a aborda cazuri financiare complexe. Republica Moldova ar trebui, de asemenea, să își consolideze sistemul de recuperare a activelor, inclusiv autoritățile naționale relevante, cum ar fi Agenția de Recuperare a Bunurilor Infracționale. UE atrage atenția că Republica Moldova ar trebui să pună resurse adecvate la dispoziția instituțiilor care combat criminalitatea organizată și să îmbunătățească coordonarea interinstituțională în ceea ce privește depistarea și combaterea infracționalității.

UE remarcă faptul că urmărirea penală a autospălării de bani și a spălării banilor de sine stătătoare este inclusă în legislația Republicii Moldova, dar că punerea în aplicare la nivel practic rămâne o provocare. Ar trebui îmbunătățit semnificativ bilanțul condamnărilor. Republica Moldova ar trebui să se asigure că legislația relevantă privind investigarea și incriminarea spălării banilor și a finanțării terorismului este aliniată la acquis-ul UE și la standardele internaționale, cum ar fi cele ale Grupului de Acțiune Financiară Internațională și ale Moneyval.

UE invită Republica Moldova să adopte toate actele legislative și măsurile de punere în aplicare necesare pentru a se alinia pe deplin la aquis-ul UE în domeniul **criminalității informatice** și să adere la cel de al doilea protocol adițional la Convenția de la Budapesta pentru a combate în mod eficace criminalitatea informatică. Republica Moldova ar trebui, de asemenea, să demonstreze un bilanț solid în materie de prevenire și reprimare a criminalității informatice, în special prin consolidarea instrumentelor și echipamentelor sale pentru investigarea criminalității informatice, inclusiv în ceea ce privește criminalistica. Republica Moldova ar trebui, de asemenea, să instituționalizeze cooperarea dintre Agenția pentru Securitate Cibernetică și Centrul pentru combaterea crimelor informatice.

UE ia act de planul Republicii Moldova de a-și consolida capacitățile de investigare și urmărire penală a **abuzului sexual asupra copiilor, inclusiv online**, și de a-și alinia pe deplin cadrul de reglementare la aquis-ul UE în acest domeniu, precum și de a consolida capacitățile generale de protecție a copiilor. UE invită Republica Moldova să acorde o atenție deosebită protecției și prevenirii (inclusiv prevenirii revictimizării) abuzului sexual asupra copiilor, atât online cât și offline, precum și abordării acestei probleme.

UE constată că Republica Moldova a fost foarte activă în cadrul EMPACT, ceea ce a dat rezultate pozitive în ceea ce privește combaterea **traficului de arme de foc**. UE constată totodată că Republica Moldova a realizat reforme instituționale pozitive prin desemnarea unei comisii naționale pentru monitorizarea armelor de calibru mic și armament ușor și prin instituirea unor puncte focale naționale privind armele de foc și invită Republica Moldova să depună eforturi în vederea operaționalizării acestora. UE ia act, de asemenea, de planul Republicii Moldova de a adopta un cadru strategic specific, de a consolida capacitățile autorităților de aplicare a legii de a răspunde amenințărilor cu arme de foc, de a îmbunătăți capacitățile de analiză criminalistică pentru investigațiile legate de armele de foc și de a îmbunătăți securitatea și siguranța stocurilor.

UE subliniază că Republica Moldova este o țară de origine, de tranzit și de destinație a **traficului de persoane** și că trebuie să își consolideze măsurile de combatere a traficului de persoane, cu accent pe identificarea timpurie a potențialelor victime și pe protecția victimelor, inclusiv prin consolidarea măsurilor de asistență, de oferire de adăpost și de protecție socială. UE ia act de angajamentul Republicii Moldova de a consolida capacitățile instituționale pentru protecția victimelor în această privință. UE subliniază că încă este nevoie ca Republica Moldova să dovedească un bilanț solid în ceea ce privește investigațiile proactive, urmărirea penală și condamnările definitive în acest domeniu.

UE constată alinierea parțială la acquis-ul UE a cadrului juridic al Republicii Moldova în domeniul drogurilor și invită Republica Moldova să asigure alinierea deplină. UE subliniază că autoritățile de aplicare a legii din Republica Moldova au ajuns la un nivel bun de **cooperare în domeniul drogurilor** cu omologii lor din statele membre ale UE, cu Europol și cu Agenția Uniunii Europene privind Drogurile (EUDA). De asemenea, UE remarcă faptul că Republica Moldova ar trebui să îmbunătățească în continuare colectarea de date cu privire la toți indicatorii în materie de droguri și să intensifice cooperarea operațională pentru combaterea traficului de droguri, inclusiv în cadrul EMPACT și în cooperare cu Europol. UE invită Republica Moldova să adopte un cadru strategic cuprinzător în domeniul drogurilor, care să abordeze pe de o parte prevenirea și pe de alta reducerea, atât a ofertei, cât și a cererii, precum și efectele nocive ale drogurilor. UE ia act, de asemenea, de planul Republicii Moldova de a-și operaționaliza cadrul instituțional, în special prin consolidarea Observatorului Național pentru Droguri și prin instituirea unui sistem național de alertă timpurie operațional privind schimbul de informații cu privire la noile substanțe psihoactive. UE subliniază că, pe lângă alinierea cadrului legislativ și strategic la acquis-ul UE, va fi esențial ca Republica Moldova să demonstreze un bilanț solid în ceea ce privește capturile de droguri, urmărirea penale și condamnările în cazurile legate de droguri, precum și confiscarea sistematică a activelor provenite din săvârșirea de infracțiuni și distrugerea rapidă a drogurilor confiscate. De asemenea, UE invită Republica Moldova să își sporească capacitatea în materie de criminalistică și să își dezvolte și mai mult capacitățile în ceea ce privește abordarea cererii de droguri.

UE constată că Republica Moldova dispune de un cadru strategic, juridic și instituțional de **combatere a terorismului**, care necesită modificări pentru a fi pe deplin aliniat la acquis-ul UE. UE constată că cooperarea regională și schimbul de informații sensibile cu Europol și cu statele membre trebuie intensificate. UE invită Republica Moldova să adopte un cadru strategic dedicat combaterii terorismului, precum și o strategie privind prevenirea și combaterea radicalizării și a extremismului violent. UE ia act, de asemenea, de planul Republicii Moldova de a aborda conținutul online cu caracter terorist prin alinierea cadrului său juridic la acquis-ul UE, precum și de angajamentul Republicii Moldova de a reglementa comercializarea și utilizarea precursorilor de explozivi. UE subliniază că sunt necesare eforturi suplimentare pentru a combate finanțarea terorismului și spălarea banilor, inclusiv prin consolidarea capacităților de aplicare a legii în anchetele financiare și spălarea banilor. UE ia act de faptul că Republica Moldova se angajează **să protejeze infrastructura critică și să consolideze reziliența entităților sale critice**, de exemplu prin adoptarea unei strategii în materie de reziliență, prin identificarea entităților sale critice și prin instituirea cadrului instituțional necesar. Republica Moldova ar trebui, de asemenea, să efectueze evaluări ale riscurilor în sectoarele reglementate de acest acquis.

UE remarcă faptul că Republica Moldova a consacrat în legislația sa principiile de bază ale **cooperării judiciare în materie penală, civilă și comercială** și că a aderat la numeroase convenții internaționale relevante, dar că este necesară continuarea alinierii la acquis-ul UE, în special în ceea ce privește notificarea sau comunicarea actelor și obținerea de probe, medierea, chestiunile familiale și succesiunile, insolvența și asistența juridică. UE ia act de planul Republicii Moldova de a ratifica o serie de convenții internaționale relevante care i-au rămas de ratificat în domeniul cooperării judiciare. UE invită Republica Moldova să își consolideze capacitatea administrativă pentru a îndeplini cerințele UE privind cooperarea judiciară în materie penală, civilă și comercială și, în ceea ce o privește pe cea din urmă, să asigure o cooperare eficientă cu Eurojust și cu Parchetul European (EPPO). Republica Moldova este invitată să detașeze cu normă întreagă un procuror de legătură la Eurojust și la sediul EPPO.

UE constată faptul că, **în ceea ce privește migrația**, Republica Moldova devine din ce în ce mai mult o țară de tranzit și de destinație. UE subliniază necesitatea de a se asigura existența unor mecanisme adecvate de coordonare între autoritățile implicate. UE ia act de planul Republicii Moldova de a-și actualiza planul de contingență pentru gestionarea fluxurilor migratorii mari și invită Republica Moldova să aloce resurse adecvate. UE ia act de planul Republicii Moldova de a adopta modificările necesare în domeniul migrației legale pentru a se alinia la acquis-ul UE în vigoare, de exemplu permisul unic de muncă și de ședere pentru resortisanții țărilor terțe (inclusiv lucrătorii sezonieri), la anumite dispoziții privind reîntregirea familiei și rezidenții pe termen lung, la normele privind condițiile de intrare și de ședere pentru lucrătorii cu înaltă calificare prin intermediul cărții albastre a UE și pentru studenți și cercetători, precum și la normele privind persoanele transferate în cadrul aceleiași companii. UE ia act, de asemenea, de planul Republicii Moldova de a se alinia la acquis-ul relevant al UE în domeniul migrației ilegale. UE subliniază că cooperarea Republicii Moldova cu Frontex este bună și invită Republica Moldova să aprofundeze această cooperare. De asemenea, UE ia act de negocierile în curs pentru încheierea unui nou acord de lucru cu Frontex care să acopere noul său mandat. UE ia act, de asemenea, de eforturile substanțiale ale Republicii Moldova de a construi parteneriate operaționale cu statele membre în ceea ce privește combaterea migrației ilegale. UE subliniază necesitatea creșterii resurselor financiare, umane și tehnice în întreg domeniul migrației, în special pentru a preveni și a gestiona mai bine migrația ilegală. UE invită Republica Moldova să își consolideze capacitățile de aplicare a procedurilor de returnare în concordanță cu acquis-ul UE.

UE constată că, în ceea ce privește **azilul**, au fost activate măsuri în cadrul planului de contingență pentru a aborda afluxul masiv de solicitanți de azil care sosesc în Republica Moldova în contextul războiului de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei. Cu toate acestea, UE atrage atenția că, în cazul unei creșteri a numărului de solicitanți de azil, trebuie consolidate capacitățile umane, financiare, tehnice și logistice, inclusiv prin asigurarea unor condiții de primire suficiente. De asemenea, UE invită Republica Moldova să acorde o atenție deosebită persoanelor cu nevoi speciale, în special prin revizuirea sistemului său național de trimitere a solicitanților de azil cu nevoi speciale către procedurile relevante și prin furnizarea, pentru aceștia, de asistență și cazare adecvate. UE ia act de planul Republicii Moldova de a efectua o revizuire cuprinzătoare a sistemului său de azil și de a îmbunătăți accesul solicitanților de azil la servicii și la programele de integrare.

UE atrage atenția că **politica Republicii Moldova în domeniul vizelor** nu este încă pe deplin aliniată la cea a UE. UE reamintește că, pentru aderare, este necesară o armonizare deplină cu politica UE în domeniul vizelor și invită Republica Moldova să ia măsuri în vederea unei alinieri treptate. În așteptarea alinierii depline la politica în domeniul vizelor, UE invită Republica Moldova să efectueze o verificare mai riguroasă a sosirilor resortisanților țărilor terțe fără viză, în special a resortisanților din țări care prezintă riscuri în materie de securitate sau de migrație ilegală. UE atrage atenția că sistemul de informații al Republicii Moldova va necesita adaptări tehnice suplimentare pentru a se conforma cerințelor Sistemului de informații privind vizele și ia act de planul Republicii Moldova de a institui un Sistem Național de Informații privind Vizele interoperabil cu acesta, lucru care poate fi realizat în etapa relevantă, după aderare. De asemenea, UE invită Republica Moldova să elaboreze normele și procedurile relevante și să dezvolte capacitățile necesare pentru prelevarea amprentelor digitale în scopul eliberării de documente de călătorie și de ședere biometrice și în scopul schimbului de informații cu statele membre.

În ceea ce privește **spațiul Schengen și frontierele externe**, UE ia act de cooperare operațională susținută și de bună calitate cu Frontex în materie de supraveghere a frontierelor, inclusiv prin găzduirea de către Republica Moldova a unei operații comune și prin cooperarea în materie de formare. UE invită Republica Moldova să adâncească și mai mult această cooperare și subliniază că este nevoie să se abordeze problema ratei ridicate de rotație a agenților de poliție la frontieră, precum și să se consolideze infrastructura și echipamentele. UE reamintește că părți substanțiale ale acquis-ului Schengen, inclusiv absența verificărilor la frontierele interne, vor fi condiționate de îndeplinirea de către Republica Moldova a unor cerințe obiective suplimentare, care urmează să fie verificate prin mecanismul de evaluare Schengen. UE ia act de angajamentul Republicii Moldova de a adopta un plan de acțiune Schengen în vederea pregătirii pentru aderarea la spațiul Schengen.

În ceea ce privește **falsificarea monedei euro**, UE subliniază că este necesar să se înființeze un Oficiu Național Central pentru combaterea falsificării monedei și să se continue alinierea la acquis-ul UE. UE salută faptul că Republica Moldova și-a finalizat aderarea la Convenția de la Geneva pentru eliminarea falsificării de monedă în decembrie 2024.

5. Criterii economice

UE constată că Republica Moldova este pe deplin angajată să devină o **conomie de piață funcțională**. UE subliniază angajamentul Republicii Moldova de a atinge stabilitatea macroeconomică și de a adopta reforme economice, precum și de a asigura finanțe publice sustenabile. UE constată că nivelurile datoriei publice sunt sustenabile, dar că Republica Moldova a înregistrat deficite bugetare mari în contextul crizelor recente. UE invită Republica Moldova să asigure sustenabilitatea finanțelor sale publice, având grijă în același timp ca investițiile publice să fie în echilibru, mai ales prin aplicarea noului cadru unic al rezervei de proiecte, prin extinderea bazei de impozitare și prin îmbunătățirea eficacității cheltuielilor mulțumită efectuării de analize ale cheltuielilor. UE subliniază că, în pofida eforturilor importante și a progreselor înregistrate în ultimii ani, principalele deficiențe structurale persistă și continuă să limiteze funcționarea eficace a economiei de piață, precum și să descurajeze investitorii locali și străini. Sunt incluse aici: i) un mediu de afaceri slab, care este, în plus, grav afectat de războiul de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei învecinate; ii) niveluri scăzute de participare pe piața forței de muncă; iii) un nivel ridicat al economiei informale; iv) poziția dominantă a întreprinderilor de stat în anumite sectoare, în timp ce măsuri importante ale reformei în curs a întreprinderilor deținute de stat se lasă încă așteptate; și v) dezvoltarea limitată a sectorului financiar, existând încă bariere în calea accesului la finanțare.

UE constată că Republica Moldova înregistrează progrese în ceea ce privește **capacitatea de a face față presiunii concurențiale și forțelor de piață** din interiorul Uniunii. UE atrage atenția că economia Republicii Moldova continuă să depindă în mare măsură de un sector agricol cu productivitate scăzută, în pofida unei tranziții treptate către servicii, fapt care expune economia sa la riscuri mari legate de schimbările climatice. UE invită Republica Moldova să își diversifice și mai mult economia și să își consolideze reziliența la schimbările climatice. UE ia act de integrarea tot mai mare a Republicii Moldova pe piața UE, atât în ceea ce privește comerțul, cât și investițiile străine directe, și recomandă Republicii Moldova să sprijine și mai mult integrarea întreprinderilor locale în lanțurile valorice globale, în special prin creșterea valorii adăugate și diversificarea exporturilor. UE subliniază că reziliența energetică a Republicii Moldova s-a îmbunătățit semnificativ în ultimii ani, în mare parte datorită investițiilor majore în infrastructura energetică și integrării pe piața UE. Deși rămân lacune semnificative, UE constată că infrastructura de transport, digitalizarea economiei și calitatea educației s-au îmbunătățit cu încetul. UE subliniază totodată că investițiile în toate domeniile legate de infrastructura fizică trebuie să crească, prin mobilizarea resurselor Planului de creștere pentru Republica Moldova, și trebuie sprijinite prin îmbunătățirea gestionării investițiilor publice și prin reforme în materie de guvernare. UE invită Republica Moldova să își sporească productivitatea și să accelereze progresul tehnologic, îngreunate în prezent de lipsa *know-how*-ului antreprenorial și tehnologic, de nivelurile scăzute ale investițiilor străine directe (ISD), de decalajele între competențe și cererea pieței și de nivelul constant scăzut al cheltuielilor pentru cercetare și dezvoltare și pentru inovare; consolidarea ar trebui să aibă loc prin creșterea calității educației și a nivelului rezultatelor educaționale adaptate la nevoile pieței forței de muncă, prin eforturi de sprijinire a investițiilor în cercetare și prin susținerea transferului de tehnologie sprijinit de ISD.

UE invită Republica Moldova să dea curs în mod sistematic și temeinic atât recomandărilor formulate de UE în materie de politici și prezentate în rapoartele Comisiei privind pachetul de extindere, cât și orientărilor în materie de politici convenite de comun acord în contextul Concluziilor comune ale dialogului economic și financiar dintre UE și țările candidate, precum și în contextul angajamentelor asumate în cadrul Planului de creștere, ceea ce va ajuta Republica Moldova să îndeplinească criteriile economice.

6. Capitolul 5 - Achiziții publice

UE constată că sistemul de achiziții publice al Republicii Moldova este parțial aliniat la acquis-ul UE. Deși există un nivel bun de aliniere **în sectorul clasic și în cel al utilităților publice**, UE invită Republica Moldova să își revizuiască legislația în aceste sectoare în ceea ce privește excluderea din domeniul său de aplicare, motivele de excludere, criteriile de atribuire, criteriile de calificare și de selecție a operatorilor economici și achizițiile cu valoare scăzută, pentru a se alinia pe deplin la directivele UE care vizează achizițiile publice. UE remarcă, de asemenea, faptul că, **în domeniul concesiunilor și al parteneriatelor public-privat (PPP)**, Republica Moldova este parțial aliniată la acquis-ul UE și subliniază că trebuie făcute eforturi de aliniere suplimentară a legislației. În plus, UE invită Republica Moldova să își continue eforturile de instituire a unei legislații coerente în acest domeniu și, în special, de adoptare a unui cadru juridic consolidat pentru PPP. UE ia act de planul Republicii Moldova de a adopta o legislație amplă care să reglementeze **domeniul achizițiilor publice în materie de apărare și securitate**.

UE constată pregătirea moderată a Republicii Moldova în ceea ce privește **capacitatea de punere în aplicare și de asigurare a respectării legislației** în domeniul achizițiilor publice. UE subliniază importanța transparenței și a integrității în ceea ce privește operațiunile de achiziții publice, precum și a eficienței și a punerii în aplicare temeinice. În special, UE ia act de planul Republicii Moldova de a pune în aplicare un nou sistem electronic de achiziții publice pentru a consolida transparența, eficiența, colectarea efectivă a datelor și monitorizarea. UE invită Republica Moldova să consolideze capacitățile autorităților contractante atât la nivel central, cât și la nivel local, prin intermediul Agenției Achiziții Publice, să îmbunătățească și mai mult funcționarea sistemului de achiziții publice în paralel cu reformarea cadrului său legislativ și să combată riscurile de corupție, având în vedere vulnerabilitatea ridicată din acest sector.

UE remarcă nivelul ridicat de aliniere a Republicii Moldova la acquis în domeniul **sistemului căilor de atac**. UE invită Republica Moldova să își revizuiască legislația pentru a aborda consecvențele legate de termenele de depunere a contestațiilor și pentru a-și alinia legislația la acquis în ceea ce privește sistemul de căi de atac în sectorul utilităților publice. În plus, UE ia act de punerea în aplicare de către Republica Moldova a sistemului său electronic transparent de depunere a contestațiilor prin intermediul platformei Agenției Naționale pentru Soluționarea Contestațiilor. UE subliniază că Republica Moldova trebuie să asigure interoperabilitatea sistemului său digitalizat de căi de atac, în paralel cu modernizarea sistemului său electronic de achiziții publice. UE constată că sistemul de căi de atac al Republicii Moldova menține un nivel stabil de performanță și de calitate a deciziilor în ceea ce privește contestațiile depuse.

7. Capitolul 18 - Statistică

UE constată că **infrastructura statistică** a Republicii Moldova este parțial aliniată la acquis-ul UE. UE remarcă angajamentul Republicii Moldova de a aloca în continuare resurse financiare și umane adecvate sectorului statistic pentru a realiza alinierea deplină la acquis-ul UE.

UE ia act de planul Republicii Moldova de a pune în aplicare Strategia de dezvoltare a Sistemului Statistic Național 2023-2030 (SDSSN) și Programul de dezvoltare a Sistemului Statistic Național pentru perioada 2023-2026.

UE ia act de angajamentul Republicii Moldova de a institui un grup de lucru interinstituțional și de a adopta memorandumuri de înțelegere între instituții pentru a delimita mai bine responsabilitățile instituțiilor de resort în ceea ce privește elaborarea anumitor tipuri noi de date statistice.

UE constată că Republica Moldova a pus în aplicare principalele **clasificări ale UE**, cu grade diferite de conformitate cu acquis-ul. UE ia act de angajamentul Republicii Moldova de a duce mai departe lucrările necesare cu privire la registrele statistice pentru a asigura respectarea deplină a acquis-ului UE.

UE constată alinierea parțială a Republicii Moldova la acquis-ul UE privind **statisticile**, trebuind încă realizate eforturi substanțiale în toate domeniile. UE invită Republica Moldova să facă progrese suplimentare în toate domeniile legate de statistică pentru a ajunge la o aliniere deplină.

8. Capitolul 32 - Controlul financiar

UE constată că Republica Moldova este parțial aliniată la acquis-ul UE privind **controlul financiar intern public** și că, în linii mari, cadrul legislativ al Republicii Moldova este aliniat la standardele UE. UE subliniază faptul că punerea în aplicare efectivă a controlului intern ar trebui îmbunătățită, în special în ceea ce privește răspunderea managerială delegată și managementul riscurilor. UE subliniază, de asemenea, că ar trebui consolidate în mod semnificativ capacitățile în materie de resurse umane necesare pentru funcția de audit intern și că procesele de planificare a auditului intern trebuie îmbunătățite pentru a îndeplini cerințele aferente funcției de audit intern.

UE invită Republica Moldova să sporească impactul **funcțiilor de audit** intern și extern pentru a respecta pe deplin standardele și principiile profesionale ale UE.

UE invită Republica Moldova să își modifice în mod adecvat cadrul legislativ pentru a aborda problema **independenței și a statutului Curții de Conturi**, în conformitate cu standardele internaționale.

UE invită Republica Moldova să își alinieze pe deplin legislația națională la Directiva UE privind combaterea fraudelor îndreptate împotriva **intereselor financiare ale UE** prin mijloace de drept penal.

UE invită Republica Moldova să instituie în mod oficial și să consolideze cooperarea dintre autoritățile naționale competente în domeniul **protecției monedei euro împotriva falsificării**.

* * *

Având în vedere stadiul actual al pregătirilor Republicii Moldova, UE subliniază faptul că, înțelegându-se de la sine că Republica Moldova trebuie să continue realizarea de progrese în ceea ce privește alinierea la acquis-ul UE și la standardele europene relevante care fac obiectul grupului tematic 1, ar trebui îndeplinite următoarele *criterii de referință intermediare*:

- *la nivel orizontal pentru grupul tematic 1*, Republica Moldova asigură o monitorizare atentă și permanentă a punerii în aplicare susținute a foilor de parcurs privind statul de drept, reforma administrației publice și funcționarea instituțiilor democratice prin intermediul unui mecanism de supraveghere solid și multidisciplinar, acordând o atenție deosebită caracterului adecvat al resurselor umane și financiare, capacității instituționale, respectării termenelor stabilite și unui dialog activ și substanțial cu societatea civilă.

Capitolul 23 - Sistemul judiciar și drepturile fundamentale

Republica Moldova continuă să pună în aplicare reforma sa cuprinzătoare a justiției, realizând progrese în ceea ce privește imparțialitatea, independența, responsabilitatea, calitatea și eficiența sistemului judiciar, în concordanță cu acquis-ul UE și cu standardele europene. Mai exact, Republica Moldova va îndeplini acest criteriu de referință intermediar odată ce:

- va fi consolidat și mai mult capacitatea, calitatea, transparența, eficacitatea și *independența* structurală organismelor judiciare și de urmărire penală care se autoadministrează – Consiliul Superior al Magistraturii, Consiliul Superior al Procurorilor și colegiile specializate ale acestora – inclusiv prin alocarea de resurse suficiente; va fi înregistrat progrese concrete în ceea ce privește transpunerea în practică a hărții judiciare și a hărții de urmărire penală;

- va fi consolidat independența structurală și responsabilitatea susținută a organismelor judiciare și a organelor de urmărire penală, în special prin înregistrarea de progrese semnificative în direcția finalizării *procesului* de verificare a integrității și a asigurării responsabilității și integrității susținute a sistemului judiciar la toate nivelurile după efectuarea verificărilor, în concordanță cu standardele europene, inclusiv printr-un proces disciplinar îmbunătățit, precum și prin creșterea autonomiei operaționale și a integrității structurale în cadrul parchetelor;
- va fi îmbunătățit calitatea justiției, inclusiv prin asigurarea unor resurse financiare și umane suficiente pentru organismele judiciare și pentru organele de urmărire penală, prin reducerea semnificativă a numărului de posturi vacante din sectorul justiției, prin implementarea reformei Curții Supreme de Justiție și prin consolidarea funcționării Institutului Național al Justiției;
- va fi crescut eficiența sistemului judiciar, inclusiv prin îmbunătățirea ratei de variație a stocului de cauze pendinte și a duratei *lichidării stocului de cauze pendinte*, ceea ce ar trebui să conducă la reducerea susținută a restanțelor judiciare, la o îmbunătățire a procedurii Curții Constituționale, la o utilizare sporită a mecanismelor alternative de soluționare a litigiilor, la o asistență juridică consolidată, la rate mai ridicate de executare a hotărârilor și la îmbunătățirea digitalizării sistemului de justiție.

Republica Moldova înregistrează noi progrese semnificative în ceea ce privește combaterea și prevenirea corupției. Mai exact, Republica Moldova va îndeplini acest criteriu de referință intermediar odată ce:

- va fi pus în aplicare în mod consecvent cadrul juridic și strategic anticorupție, în concordanță cu standardele europene și cu cele internaționale, inclusiv cu recomandările relevante ale GRECO, OSCE-ODIHR și OCDE, asigurând o coordonare, întocmire a bugetului, monitorizare și evaluare eficace;
- va fi consolidat în mod semnificativ independența, eficacitatea, coordonarea și capacitatea operațională a instituțiilor specializate în lupta anticorupție, precum și a altor instituții relevante responsabile cu combaterea corupției;

- va fi consolidat eficiența cadrului de prevenire a corupției, inclusiv alinierea treptată la acquis-ul UE, cum ar fi în ceea ce privește protecția avertizorilor de integritate și consolidarea verificării declarațiilor de avere;
- va fi înregistrat progrese tangibile în direcția obținerii unui bilanț solid în ceea ce privește anchetele, *urmăririle penale* și condamnările în cazurile de corupție, în special sub forma condamnărilor definitive la nivel înalt, și va fi sporit numărul și valoarea globală a activelor sechestrate, indisponibilizate și confiscate;
- va fi îmbunătățit integrarea măsurilor concrete anticorupție cu ajutorul *evaluărilor* riscurilor și al măsurilor sistemice de consolidare a integrității în sectoarele cele mai vulnerabile la corupție.

Republica Moldova consolidează și mai mult protecția drepturilor fundamentale în practică.

Mai exact, Republica Moldova va îndeplini acest criteriu de referință intermediar odată ce:

- va fi consolidat punerea în aplicare a cadrului juridic și de politici care reglementează drepturile fundamentale și asigurarea respectării *acestora* în practică, în special prin creșterea ratei de executare a hotărârilor Curții Europene a Drepturilor Omului și prin consolidarea capacității instituțiilor independente de apărare a drepturilor fundamentale, inclusiv a Consiliului pentru egalitate și a Oficiului Avocatului Poporului;
- va fi continuat reformele legate de penitenciare și de detenție, inclusiv îmbunătățirea condițiilor, precum și abordarea cazurilor de rele tratamente;
- va fi consolidat libertatea de asociere și de exprimare, inclusiv libertatea și pluralismul mass-mediei, prin întărirea independenței și a capacității instituționale a serviciilor publice de mass-media și prin introducerea unui cadru de monitorizare a activității acestora, precum și prin asigurarea transparenței proprietății asupra mass-mediei, în conformitate cu standardele internaționale și ale UE;

- va fi asigurat progrese suplimentare în direcția alinierii legislative a legislației naționale la acquis-ul UE privind egalitatea și nediscriminarea, infracțiunile motivate de ură și discursurile de incitare la ură, drepturile persoanelor cu dizabilități, egalitatea de gen și combaterea violenței de gen, drepturile *procedurale* ale persoanelor suspectate și acuzate în cadrul procedurilor penale și drepturile victimelor, va fi îmbunătățit colectarea datelor, va fi asigurat servicii specializate de sprijin pentru victimele infracțiunilor și va fi asigurat consolidarea capacităților Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal;
- va fi înregistrat progrese în direcția instituirii unui sistem integrat de protecție a copilului și a *alinierii* la acquis-ul UE privind drepturile copilului și va fi înregistrat progrese în direcția dezinstituționalizării copiilor care nu beneficiază de îngrijire părintească și a persoanelor cu dizabilități.

Capitolul 24 - Justiție, libertate și securitate

Republica Moldova înregistrează progrese concrete în combaterea criminalității grave și organizate. Mai exact, Republica Moldova va îndeplini acest criteriu de referință intermediar odată ce:

- se va fi aliniat într-o și mai mare măsură la acquis-ul UE privind combaterea criminalității organizate, inclusiv în ceea ce privește anchetarea și incriminarea spălării banilor, precum și recuperarea și confiscarea activelor;
- va fi înregistrat progrese *concrete* în direcția dovedirii unui bilanț solid în materie de anchete, urmăriri penale și condamnări definitive în toate domeniile criminalității grave și organizate (inclusiv traficul de persoane și abuzul sexual asupra copiilor, criminalitatea informatică, traficul de arme de foc, producția și traficul de droguri și spălarea banilor, precum și combaterea terorismului);

- va fi demonstrat o practică credibilă și constantă de a lansa anchete financiare sistematice atunci când investighează cazuri de criminalitate gravă și organizată, inclusiv *cazuri de spălare* de bani;
- va fi înregistrat progrese *concrete* în direcția dovedirii unui bilanț solid în ceea ce privește punerea sub sechestru și confiscarea definitivă a activelor și va fi consolidat sistemul său de recuperare a activelor;
- va fi înregistrat progrese substanțiale în ceea ce privește demantelarea rețelelor de trafic de persoane și de *trafic* de arme de foc, inclusiv prin operaționalizarea Punctului Focal Național pentru Arme de Foc;
- își va fi consolidat cadrul instituțional, în special prin definirea mai clară a competențelor și funcțiilor agențiilor de aplicare a legii, consolidându-le independența și integritatea, capacitățile operaționale, analitice și informatice, precum și cooperarea între agenții;
- își va fi *consolidat* capacitatea administrativă pentru a îndeplini cerințele UE privind cooperarea judiciară în materie penală, civilă și comercială și pentru a asigura o cooperare eficace cu Eurojust și cu EPPO.

Republica Moldova își intensifică eforturile în ceea ce privește cooperarea în domeniul drogurilor. Mai exact, Republica Moldova va îndeplini acest criteriu de referință intermediar odată ce:

- va fi instituit un sistem național de alertă timpurie funcțional și dotat cu suficiente resurse, va fi *consolidat* Observatorul Național pentru Droguri și își va fi aliniat legislația la acquis-ul UE privind drogurile și precursorii drogurilor;
- va fi înregistrat progrese concrete în direcția dovedirii unui bilanț solid în ceea ce privește capturile de droguri, *distrugerea* și confiscarea activelor aferente.

Republica Moldova obține rezultate în domeniul migrației legale și ilegale și al azilului, precum și în chestiuni legate de acquis-ul Schengen, de frontierele externe și de politica în domeniul vizelor. Mai exact, Republica Moldova va îndeplini acest criteriu de referință intermediar odată ce:

- se va fi aliniat mai bine la acquis-ul UE în ceea ce privește migrația, azilul, politica în domeniul vizelor și gestionarea frontierelor, inclusiv alinierea suplimentară la metodologia GEIF europeană;
- își va fi consolidat capacitățile instituționale și mecanismele de cooperare și coordonare între *autoritățile* implicate în gestionarea migrației, a frontierelor și a azilului, își va fi actualizat planul de gestionare a fluxurilor sporite de migrație mixtă și își va fi consolidat lupta împotriva migrației ilegale și a introducerii ilegale de migranți;
- își va fi *îmbunătățit* sistemul de azil, inclusiv prin furnizarea de către stat a serviciilor necesare solicitanților de azil.

* *

Având în vedere stadiul actual al pregătirilor Republicii Moldova și sub rezerva îndeplinirii de către Republica Moldova a criteriilor de referință intermediare, orizontal și referitoare la capitolele privind statul de drept, UE remarcă faptul că, plecând de la premisa că Republica Moldova trebuie să continue realizarea de progrese în ceea ce privește alinierea la acquis-ul UE care face obiectul capitolelor următoare și punerea în aplicare a acestuia și fără a aduce atingere niciunei condiții suplimentare stabilite în cadrul criteriilor de referință suplimentare definite pentru grupul tematic 1, aceste capitole pot fi închise în mod provizoriu numai după ce UE convine că sunt îndeplinite următoarele criterii de referință:

Capitolul 5 - Achiziții publice

Republica Moldova își aliniază pe deplin cadrul juridic național la acquis-ul UE în ceea ce privește toate domeniile achizițiilor publice, inclusiv concesiunile, parteneriatele public-privat și achizițiile publice în domeniul apărării, precum și acordurile internaționale care exceptează anumite achiziții de la normele privind achizițiile publice, în conformitate cu acquis-ul UE;

În timp util înainte de aderare, Republica Moldova instituie atât capacități administrative și instituționale adecvate la toate nivelurile, luând măsurile necesare pentru a asigura în mod corespunzător punerea în aplicare și respectarea legislației naționale în acest domeniu, cât și instrumente de punere în aplicare și de monitorizare. Aceste măsuri includ, în special:

- consolidarea mecanismelor de control și audit și sporirea transparenței pentru faza de executare a contractelor de achiziții publice, pe baza unor evaluări sistematice ale riscurilor, acordând prioritate controalelor în sectoarele vulnerabile și pentru procedurile vulnerabile;
- asigurarea funcționării efective a sistemului căilor de atac, inclusiv în domeniul concesiunilor, al parteneriatelor public-privat și al achizițiilor publice în domeniul apărării;
- măsuri/acțiuni legate de prevenirea și combaterea corupției și ale conflictelor de interese în domeniul achizițiilor publice, atât la nivel central, cât și la nivel local.

Republica Moldova prezintă un bilanț solid în ceea ce privește un sistem de achiziții publice echitabil și transparent, care asigură o utilizare a resurselor publice eficientă, eficace și benefică din punct de vedere economic, condiții de concurență, precum și acțiuni și garanții solide împotriva corupției.

Capitolul 18 - Statistică

Republica Moldova prezintă date macroeconomice esențiale (conturile naționale și SFP/PDE) în conformitate cu metodologia Sistemului european de conturi (SEC) în vigoare, precum și cu programul conex de transmitere SEC și cu cerințele de notificare VNB și PDE și cu alte cerințe relevante, împreună cu descrierea detaliată necesară a metodologiei utilizate, iar Eurostat va fi verificat deja datele și descrierile prezentate și va fi confirmat deja alinierea adecvată la normele UE în ceea ce privește caracterul actual, exhaustivitatea, coerența, transparența și exactitatea;

Republica Moldova adoptă o foaie de parcurs pentru: (i) eliminarea lacunelor rămase în toate tabelele SEC, (ii) transmiterea tabelor rămase din programul de transmitere SEC, (iii) eliminarea lacunelor restante în ceea ce privește informațiile care trebuie furnizate împreună cu tabelele PDE și (iv) punerea în aplicare a eventualelor aspecte metodologice restante. Eurostat confirmă relevanța foii de parcurs.

Capitolul 32 - Controlul financiar

Republica Moldova asigură punerea în aplicare corespunzătoare a legislației naționale privind controlul financiar intern public, în special în ceea ce privește răspunderea managerială delegată și managementul riscurilor. Capacitățile administrative ale funcției de audit intern sunt consolidate. Procesele de planificare a auditului intern îndeplinesc standardele internaționale legate de funcția de audit.

Curtea de Conturi a Republicii Moldova respectă standardele Organizației Internaționale a Instituțiilor Supreme de Audit (INTOSAI). În mod deosebit, cadrul juridic al Republicii Moldova reglementează în mod adecvat independența și statutul Curții de Conturi.

Republica Moldova și-a aliniat legislația la acquis-ul UE privind combaterea fraudei și a oricăror alte activități ilegale care afectează interesele financiare ale Uniunii. Republica Moldova dispune de un serviciu funcțional și eficient de coordonare antifraudă (AFCOS) și de o rețea aferentă corespunzătoare. Republica Moldova pune în aplicare o strategie națională antifraudă eficientă pentru protejarea intereselor financiare ale UE. Republica Moldova dispune de un bilanț solid în materie de cooperare cu Comisia, OLAF și Parchetul European (EPPO) cu privire la neregulile raportate și la cazurile de investigații în care sunt implicate fonduri ale UE.

Republica Moldova și-a aliniat legislația la acquis-ul UE privind autentificarea monedelor euro, a instituit structurile adecvate și a consolidat cooperarea dintre autoritățile naționale competente.

* *

Monitorizarea progreselor înregistrate în ceea ce privește alinierea la acquis-ul UE și la standardele europene relevante și punerea în aplicare a acestora va continua pe parcursul negocierilor. UE subliniază faptul că va acorda o atenție deosebită monitorizării tuturor chestiunilor specifice sus-menționate în vederea asigurării capacității administrative a Republicii Moldova și a capacității acesteia de a finaliza alinierea legislației în toate domeniile din cadrul acestui grup tematic, precum și progreselor înregistrate în continuare în ce privește punerea în aplicare și asigurarea respectării legislației. O atenție deosebită trebuie acordată legăturilor dintre prezentul grup tematic și alte grupuri tematice de negociere. O evaluare finală a alinierii legislației Republicii Moldova la acquis-ul UE și la standardele europene relevante, precum și a capacității de punere în aplicare a acestuia poate fi realizată numai într-o etapă ulterioară a negocierilor. În plus față de toate informațiile pe care UE le poate solicita pentru negocierile privind prezentul grup tematic și care trebuie furnizate conferinței, UE invită Republica Moldova să furnizeze periodic Consiliului de asociere informații scrise detaliate cu privire la progresele înregistrate în punerea în aplicare a acquis-ului UE.

Având în vedere toate aspectele de mai sus, conferința va trebui să revină asupra acestui grup tematic la momentul oportun.

În plus, UE reamintește că în perioada cuprinsă între 3 iunie 2026 și încheierea negocierilor pot să apară noi elemente de acquis al UE.